

Stav a perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce mezi Českem a Kazachstánem

Mgr. Luboš Joza
obchodně-ekonomický úsek velvyslanectví České republiky v Astaně

Obsah

Stav obchodní spolupráce

- vzájemný obchod zbožím
- vzájemný obchod službami

Vzájemné investice

- vzájemný pohyb investic
- investiční prostředí v Kazachstánu

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce

- příležitosti na kazachstánském trhu
- rizika na kazachstánském trhu
- několik doporučení

Možnosti podpory společných projektů

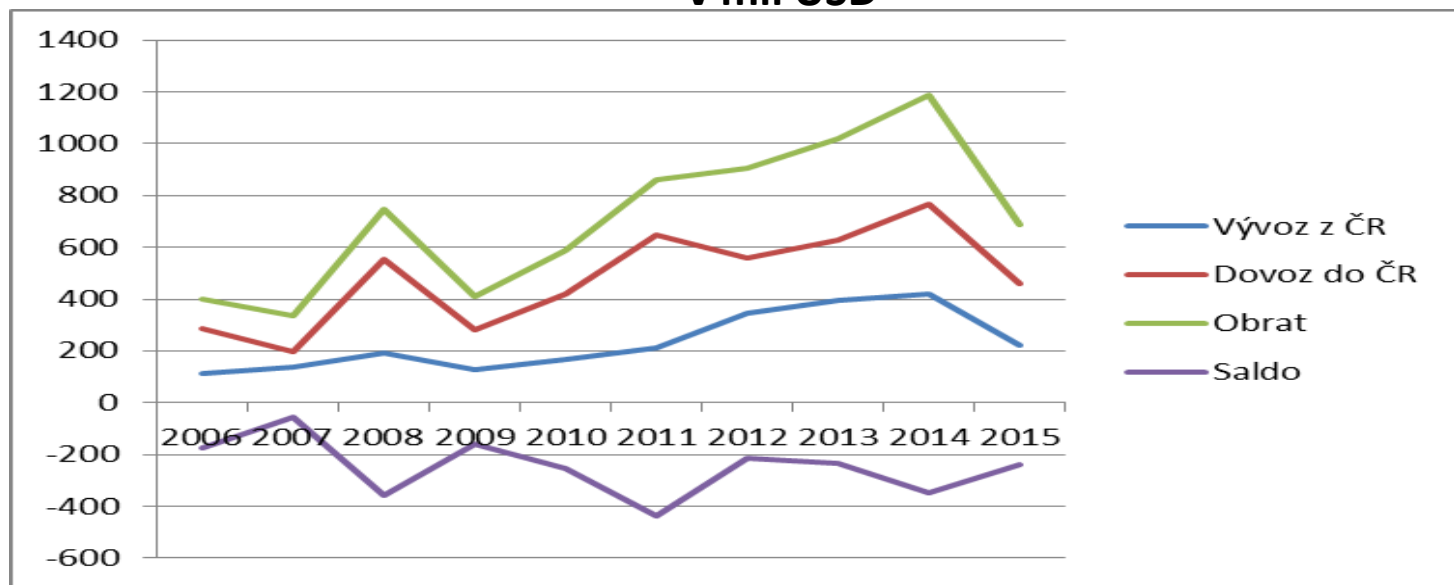
- dobrá úroveň vztahů
- institucionální podpora – velvyslanectví, CzechTrade
- mezivládní smíšená komise

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod zbožím

Vývoj bilaterálního obchodu zbožím mezi Českem a Kazachstánem

v mil USD

Letos za první pololetí další **pokles** vývozu o 44,5 % na 84 mil USD
a dovozu o 63 % na 127,5 mil USD.

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod zbožím

Nejvýznamnější položky vývozu z ČR do KZ v roce 2015:

v tis USD

Kód zboží	Název zboží	Hodnota
<u>8517</u>	Telefonní přístroje a přístroje pro vysílání, příjem hlasu a dat	54 929
<u>8471</u>	Stroje na automatické zpracování dat, jednotky, snímače	41 960
<u>3004</u>	Odměřené léky	9 205
<u>8481</u>	Kohouty, ventily aj pro potrubí, kotle a vany	7 691
<u>1701</u>	Řepný cukr a čistá sacharóza	6 353
<u>8458</u>	Soustruhy pro obrábění kovů	5 796
<u>8537</u>	Rozvaděče, panely, rozvodné stoly	4 882
<u>8460</u>	Obráběcí stroje pro broušení, lapování a leštění	4 803
<u>8433</u>	Žací stroje a zařízení, sekačky trávy	3 662
<u>8528</u>	Monitory, projektory a televizní přijímače	3 160

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod zbožím

Nejvýznamnější položky dovozu do ČR z KZ v roce 2015:

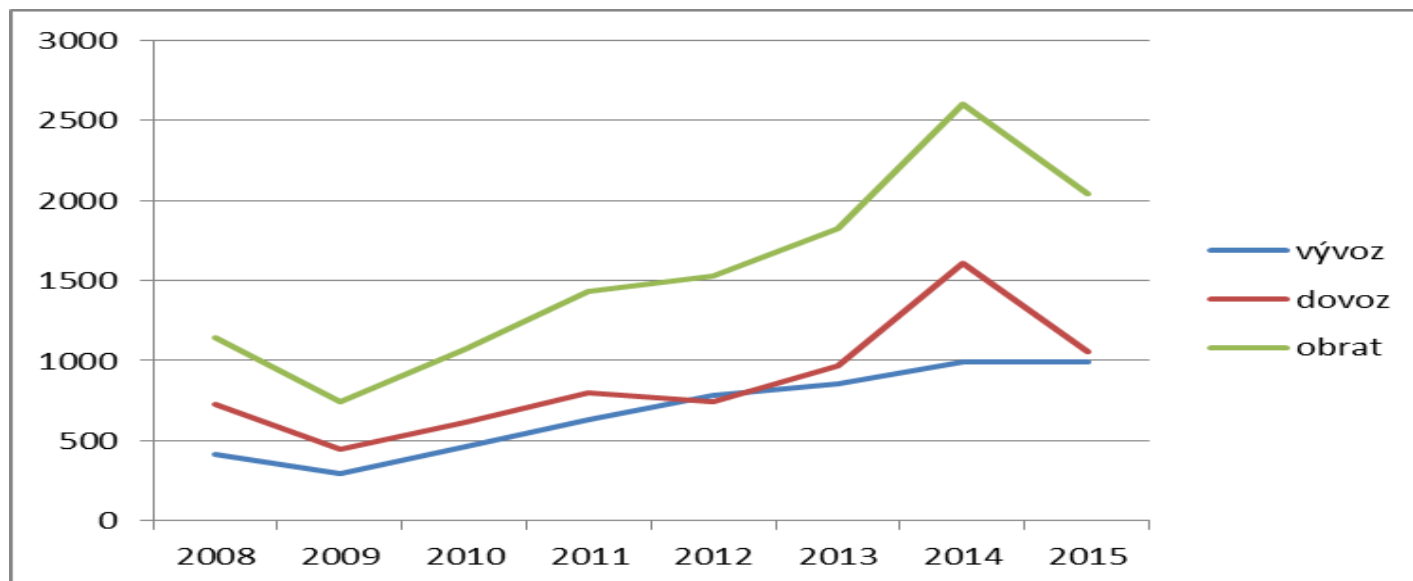
v tis USD

Kód zboží	Název zboží	Hodnota
<u>2709</u>	Minerální oleje z živičných nerostů, surové	331 631
<u>2804</u>	Vodík, vzácné plyny	63 313
<u>7202</u>	Feroslitiny	16 820
<u>6806</u>	Vlna strusková, horninová aj	3 285
<u>2711</u>	Zemní plyn a jiné plynné uhlovodíky	2 283
<u>5201</u>	Bavlna nemykaná, nečesaná	619
<u>5208</u>	Bavlněné tkaniny, nad 85% do 200 g.m-2	581
<u>0304</u>	Filé a jiné rybí maso	507
<u>8483</u>	Hřídele, převody a ozubená kola	354

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod službami

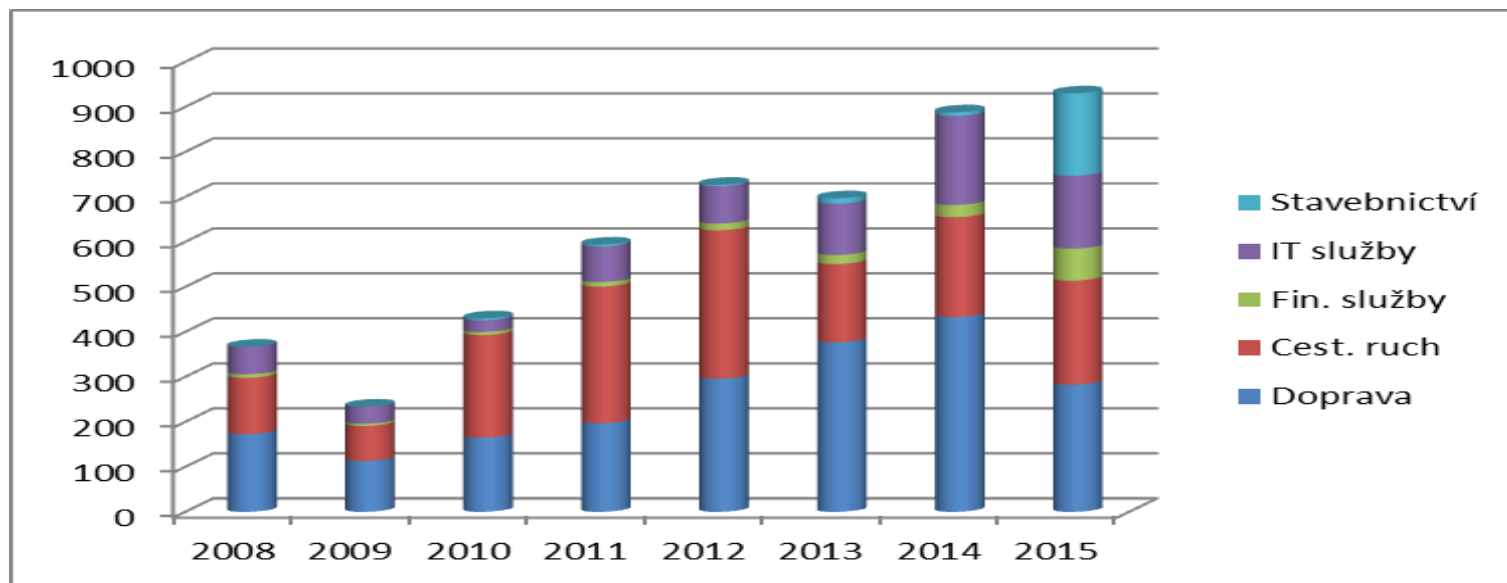
Vývoj bilaterálního obchodu službami mezi Českem a Kazachstánem
(v mil Kč)

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod službami

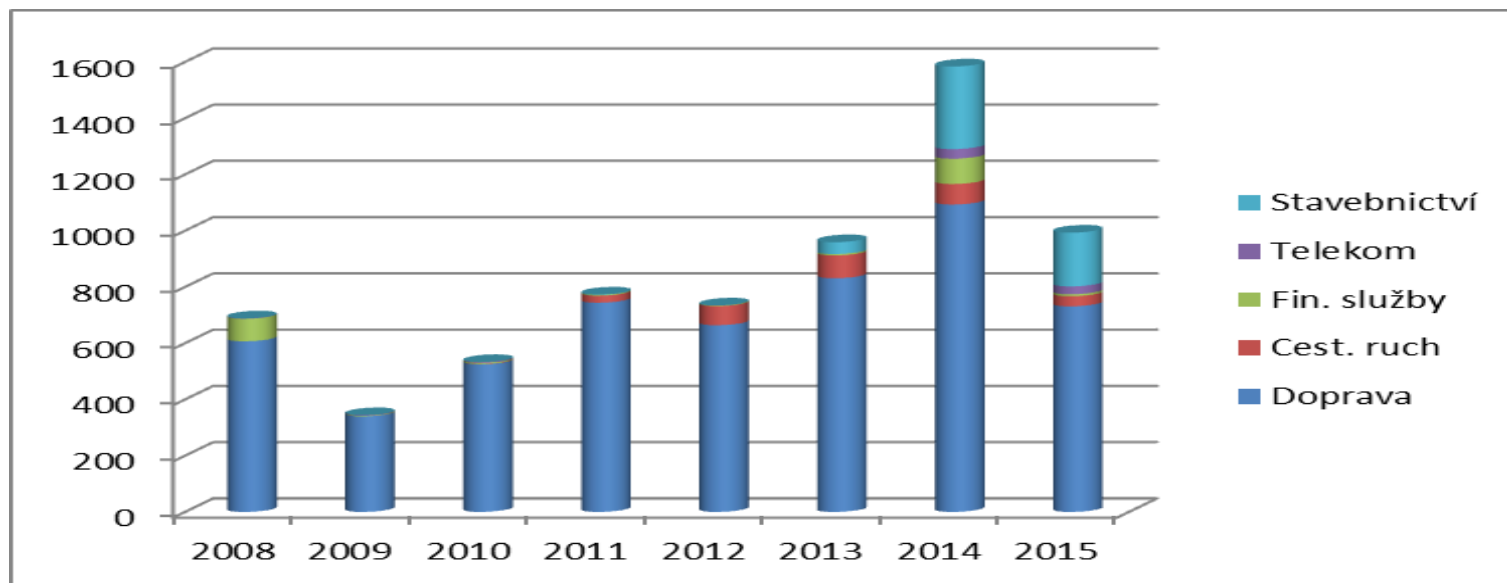
Nejvýznamnější oblasti vývozu služeb z ČR do Kazachstánu
(v mil Kč)

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný obchod službami

Nejvýznamnější oblasti dovozu služeb do ČR z Kazachstánu
(v mil Kč)

Stav obchodně ekonomické spolupráce vzájemný pohyb investic

Investice z Česka do Kazachstánu dosáhly v roce 2015 celkem 185,3 mil USD.

Opačným směrem je evidována celková hodnota investic pouze 1,3 mil USD, což nezahrnuje individuální koupě nemovitostí.

Vývoj investic z Česka do Kazachstánu **v mil USD** v jednotlivých letech:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Změna investic	9,0	1,1	47,1	-0,3	15,7	38,8	64,8	16,5	1,7	-10,9

Stav obchodně ekonomické spolupráce vliv současné ekonomické situace v Kazachstánu

- Celková výše HDP Kazachstánu srovnatelná s HDP ČR;
- Průměrná mzda cca 450 €;
- Za rok od přechodu na plovoucí kurz **poklesla hodnota KZT** cca o 50 %, v současnosti 370-380 KZT za EUR;
- růst sociálního napětí;
- deficit státního rozpočtu kolem 2% HDP.

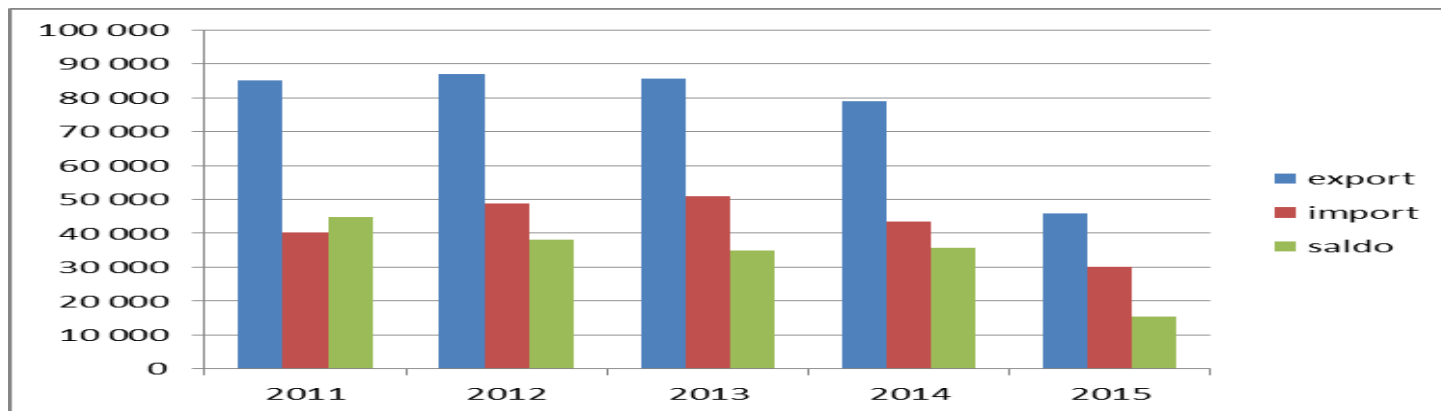
Základní makroekonomické ukazatele						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (předpoklad)
HDP	7,5 %	5,0 %	6,0 %	4,6 %	1,5 %	+0,2 %
míra inflace	8,3 %	5,1 %	5,8 %	6,9 %	6,5 %	14,5 %
míra nezaměstnanosti	5,4 %	5,3 %	5,2 %	5,2 %	5,0 %	5,9 %

Stav obchodně ekonomické spolupráce vývoj zahraničního obchodu země

- **Probíhá propad vývozu i dovozu Kazachstánu.** Z leden-červenec 2016 se vývoz z KZ snížil o 30 %, dovoz do země o 28,9 %. Na straně vývozu vliv poklesu cen surovin, na straně dovozu pokles kurzu Tenge – „přirozená hodnota“ je kolem 5 KZT za 1 Rb;
- Na obchodní toky má vliv **integrace uvnitř Eurasijské ekonomické unie** (např. netarifní překážky obchodu).

Obchodní bilance Kazachstánu (v mil. USD):

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce výhled

- **Připravovaná privatizace** – státní holding Samruk Kazyna plánuje prodej státních podílů v 783 firmách v celkové hodnotě 7 mld. USD do roku 2020;
- **Stimulační balíček** na léta 2015-2017, součást pětiletého programu Nurly Žol, včetně využití 3 mld. USD z penzijního fondu;
- V letech 2016-2017 se očekává **růst HDP kolem 2 %**;
- **Tenge** je v poslední době vůči EUR a USD stabilnější, výkyvy oběma směry;
- V příštím roce by se měl zastavit pokles vývozu a dovozu.

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce strojírenský průmysl

- Celková modernizace zpracovatelského průmyslu a obnova strojírenské základny KZ;
- Tradice spolupráce s Kazachstánem – známe se navzájem;
- Strojírenská výroba v KZ roste, za 6 let se výroba v sektoru zvýšila celkem 3krát. Do sektoru směřovaly i významné soukromé investice;
- Poptávka zejména po jednotlivých obráběcích centrech a dalších strojích a též v některých případech vznik technologických center;
- **KZ strana předpokládá vytvoření nového strojírenského závodu na výrobu komponentů pro ropný průmysl** v rámci zajištění „domácího obsahu“;
- **Možnosti stáží pro KZ pracovníky** – výuka na českých strojích.

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce energetický průmysl

- Průměrné stáří tepelných elektráren dosahuje 28,8 let, vodních elektráren 35,7 let.
- Výstavba elektráren, jejich modernizace existujících elektráren a dodávky zařízení;
- Modernizace rozvodových sítí a výstavba trafostanic;
- Obnovitelné zdroje energie – zejména vodní elektrárny (ovšem feed in tarif zatím nefixován na USD);
- Vládní program zaměřený na energetickou efektivnost a energetické úspory;
- Silná pozice státních firem a fondů, např. holding Baiterek

www.baiterek.gov.kz

- Možnosti spolupráce s Rozvojovou bankou Kazachstánu

www.kdb.kz

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce zdravotnický a farmaceutický průmysl

- Výstavba nemocnic a zdravotnických zařízení, včetně specializovaných zdravotnických zařízení (PET Centra);
- Dodávky zdravotnické techniky včetně nemocničních lůžek, operačních a gynekologických lůžek, komunikační techniky, systémů sterilizace apod.;
- Dodávky zdravotnického materiálu a léků;
- Praxe špičkových lékařů z ČR v Kazachstánu.

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce důlní, těžební a ropný průmysl

- Enormní zásoby surovin:
 - uhlí 35 mld. tun,
 - zemní plynu 3,3 – 3,7 triliónu m³,
 - ropy 30 - 38 mld. barelů + 125 mld. barelů v KZ části Kaspického moře,
 - dále železo, barevné kovy, uran atd.
- Těžba vyžaduje průběžné investice;
- Existující reference českých technologií a zařízení;
- Možnosti zejména u těžby uhlí.

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce zemědělský a potravinářský průmysl

- Možnosti pro spolupráci existují u zemědělské techniky, pekárenského zařízení, u technických plodin, osiva, chovu domácího skotu, balící techniky apod.;
- Značné příležitosti pro investory;
- **Rozvojový program „Agrobusiness 2020“** - investiční dotace pro instalační, stavební práce a zemědělskou techniku, kompenzace úrokové míry u úvěrů a leasingů, proplácení až 50 % hodnoty krmiv, veterinárních služeb, paliv a olejů;
- státní společnost KazAgro, zaměřená na získávání zahraničních investic v oblasti zemědělství a v potravinářském průmyslu.

www.kazagro.kz

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce obrný průmysl

- Pro nejbližší 3 roky se počítá s nákupy v hodnotě cca. 2 mld. €, navíc vláda postupně schvaluje další tranše, zejména pro spolupráci s RF;
- Modernizace letadel a nákupy nových letadel;
- Palné zbraně a optika;
- Je budován závod na výrobu střeliva;
- Nákupy vojenské techniky a munice prostřednictvím aukcí.

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce vodohospodářství, odpadní průmysl

- Stav ve většině měst naprosto nevyhovující;
- Třídění odpadů v podstatě neexistuje;
- Příležitosti:
 - Rozvody a úprava vody,
 - Čistírny odpadních vod,
 - Filtry na vodu v domácnostech,
 - Modernizace systémů sběru a třídění odpadů.
- **V kompetenci obcí – problematičtí partneři.**

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce rizika na kazachstánském trhu

Problémy s financováním:

- vysoké úrokové míry uvnitř KZ;
- KZ je z hlediska hodnocení rizikovosti OECD v 6. ze 7 skupin;
- zejména v loňském roce kurzovní rizika;
- omezení investic státu v důsledku poklesu cen ropy.

Vyšší náklady pro vstup na trh:

- relativní geografická vzdálenost;
- nutnost osobních jednání.

Některé negativní zkušenosti z minulosti.

Perspektivy obchodně-ekonomické spolupráce několik doporučení

- vstup na KZ trh je spojen s potřebou investování času a financí pro navázání osobních vztahů;
- e-mailem téměř nic nevyřešíte;
- jazykem pro jednání, materiály atd. je ruština;
- je vhodné partnery osobně pozvat do ČR;
- připravte se, že bude potřeba relativně často cestovat do KZ;
- u partnerů spíše prověřovat, než důvěřovat;
- zdánlivě dobré osobní kontakty negarantují férový přístup KZ partnera;
- pozor na platební podmínky;
- spravedlnosti se uvnitř KZ obtížně dovoláte – věnovat pozornost textu kontraktu

Komunikujte s námi

Možnosti podpory společných projektů dobrá úroveň vztahů

- Vztahy obou zemí se vyznačují přátelstvím, zájmem o spolupráci a značnou četností vzájemných návštěv:
 - **20. - 22. 11. 2016** proběhne návštěva ministra zahraničních věcí Zaorálka do Astany a Almaty, podnikatelskou misi organizuje HK ČR;
 - **6. – 8. 12. 2016** návštěva ministra průmyslu a obchodu Mládka do Astany – energetická konference podnikatelskou misi organizuje SPaD ČR;
 - politickou podporu je možné využít pro prosazení společných projektů firem obou zemí.
- ČR se poprvé zúčastní specializované výstavy EXPO (dříve byla naše účast pouze na všeobecných EXPO) a to právě **EXPO 2017 v Astaně**.

Možnosti podpory společných projektů mezivládní smíšená komise

Mezivládní smíšená komise pro ekonomickou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci:

- na straně ČR je její činnost koordinována Ministerstvem průmyslu a obchodu;
- na KZ straně pak Ministerstvem energetiky;
- jednání zpravidla jednou ročně, příští se uskuteční počátkem roku 2017 v Praze;
- **jednání pracovních skupin jsou otevřené přítomnosti firem z obou zemí;**
 - pracovní skupina pro průmysl;
 - podpora společným projektům;
 - přítomnost např. České exportní banky a EGAP;
 - pokud zájem o účast nebo projednání projektu, **kontaktujte nás.**

Možnosti podpory společných projektů **institucionální podpora - velvyslanectví, CzechTrade**

Velvyslanectví České republiky:

- nosné aktivity v oblasti B2G;
- pomáhá při komunikaci s orgány státu a regionů;
- pomáhá při podpoře projektů či řešení problémů na politické úrovni;
- organizace akcí uskutečněných za účasti představitelů obou států;
- koordinuje využití vhodných dostupných nástrojů podpory.

CzechTrade:

- nosné aktivity v oblasti B2B;
- nalézání vhodných partnerů a další služby;
- organizace akcí pro podnikatele, včetně účasti na veletrzích.

petr.jurcik@czechtrade.cz

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Děkuji za pozornost

Mgr. Luboš Joza
obchodně-ekonomický úsek
Velvyslanectví České republiky v Astaně
commerce_astana@mzv.cz
telefon: +7 7172 660 488